

Voorstel raad

Nummer

Contact en vragen via

Technischevragen@hollandskroon.nl

Portefeuillehouder

Th.J. Meskers

Datum raadsvergadering	Datum B&W-besluit
24 juni 2021	20 april 2021

Onderwerp
RES 1.0 Noord-Holland Noord

Kern van het voorstel
De Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord (RES NHN) 1.0 is door de regio opgesteld. Na besluitvorming door de gemeenteraden in Noord-Holland Noord wordt de RES 1.0 NHN aangeboden aan het Nationaal Programma. De volgende stap is het opstellen van een regionaal uitvoeringsprogramma.

Voorgesteld besluit
<p>Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> in te stemmen met de RES 1.0 NHN, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van Hollands Kroon, als resultaat uit het regionale proces ook namens gemeente Hollands Kroon. Met als belangrijkste punten: <ul style="list-style-type: none"> de ambitie van 3,6 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Noord, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030; de kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daarvoor als uitgangspunt te hanteren; in te zetten op het realiseren van het Buitendijkse plan duurzaam leefbaar, samen met Rijk, provincie en betrokken gemeenten en dit onderdeel te laten zijn van de RES 1.0; de samenhang met de Wieringerhoek op te zoeken; de uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op gemeente Hollands Kroon, mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid;

5. de stuurgroep RES NHN verzoeken om de RES 1.0 NHN aan te bieden aan het Nationaal Programma RES.

Wettelijke grondslag

N.v.t.

De gemeenteraad besluit: conform besloten

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 24 juni 2021.

Griffier

Martine Klaassen Bos
29-06-2021

Voorzitter

A. van Dam
30-06-2021

Aanleiding

Landelijke opgave

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Noord-Holland Noord (NHN) is een van de 30 energieregio's. De energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land op te wekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) toegewerkt naar het maken van afspraken over de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

Voor de RES geldt de volgende tijdslijn, zoals opgenomen in de landelijke 'handreiking regionale energiestrategie (okt 2019)':

oktober 2020	opleveren concept-RES
juli 2021	opleveren vastgestelde RES 1.0
juli 2023	opleveren RES 2.0, tussentijds ijkmoment van de RES
januari 2025	omgevingsvergunningen voor zon- en windprojecten zijn verleend
juli 2025	opleveren RES 3.0, tussentijds ijkmoment van de RES
januari 2030	35 TWh hernieuwbare elektriciteit op land is gerealiseerd

Regionale samenwerking en lokale besluiten

In het RES-proces van Noord-Holland Noord wordt interbestuurlijk samengewerkt tussen de 18 gemeenten, de provincie en het waterschap. De deelnemende overheden behouden daarin de eigen rol van het bevoegd gezag. In het proces om te komen tot de RES 1.0 heeft de gemeente Hollands Kroon al een aantal besluiten genomen:

- Op 31 oktober 2019 heeft de gemeenteraad de [Startnotitie RES NHN](#) vastgesteld, met daarin de kaders voor het RES-proces.
- Op 21 april 2020 heeft het college de raad erover geïnformeerd de [concept-RES NHN](#) vrij te geven voor deelnemers en betrokkenen in het RES-proces. In een digitale consultatie konden ze van 24 april tot eind september hun reactie geven op de voorlopige concept RES-NHN.
- Op 14 juli 2020 heeft het college ingestemd met de concept-RES NHN, en deze aan u voorgelegd voor het uiten van wensen en bedenkingen. Ook heeft het college ermee ingestemd om de concept-RES NHN aan de bieden aan het Nationaal Programma voor doorrekening en advies.
- Op 1 oktober 2020 heeft de raad een besluit genomen over haar [wensen en bedenkingen](#) naar aanleiding van de concept-RES.
- Op 15 december 2020 heeft het college de [reactienota](#) vastgesteld, met daarin de voorgestelde wijzigingen voor de RES 1.0. Dit naar aanleiding van de uitkomsten van de digitale consultatie en de wensen en bedenkingen.

De Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord (RES NHN) 1.0 is door de regio opgesteld. Deze ligt nu aan u voor ter vaststelling.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect

Bijdragen aan de energietransitie met het aanbod van 3,63 TWh verdeeld over de zoekgebieden in Noord-Holland Noord, waarvan 2,06 TWh al is gerealiseerd of gepland, waaronder Windpark Wieringermeer.

Motivering per voorgesteld besluit

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES (april 2020). U heeft als gemeenteraad uw input gegeven door middel van de wensen en bedenkingen naar aanleiding van de concept-RES. In de RES 1.0 zijn meerdere zoekgebieden geschrapt of aangepast, naar aanleiding van

ontvangen reacties, wensen en bedenkingen, of verder onderzoek. Hoofdstuk 2.1 van de RES 1.0 geeft een toelichting op het bod van NHN en de zoekgebieden in Noord-Holland Noord.

Uitkomsten proces

Het bod en de zoekgebieden van de RES 1.0 NHN zijn de uitkomsten van een intensief participatieproces in de afgelopen twee jaar. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden zijn voor zonne- en windenergie op land. Daarvoor is gesproken met de gemeenten in de regio, maar ook met de provincie, het waterschap, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Tijdens het proces tot aan de RES 1.0 zijn onderzoeken gedaan, scenario's verkend, effecten onderzocht, vele bijeenkomsten georganiseerd en gesprekken gevoerd over de (on)mogelijkheden van zonne- en windenergie op land in de regio. Meer specifiek hebben deelregio's en gemeenten gewerkt aan de concretisering van de zoekgebieden voor de RES 1.0. Voor meerdere zoekgebieden zijn participatietrajecten doorlopen of gestart. Voor een aantal zoekgebieden heeft dit geleid tot aanpassingen in de RES 1.0.

Het aanbod en de invulling daarvan met zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van het potentieel, een analyse van beleidsmatige mogelijkheden en beperkingen, een participatieproces met stakeholders en inwoners, en uiteindelijk een politieke keuze. In de Kop van Noord-Holland zijn twee regionale scenario-ateliers georganiseerd en vijf lokale ateliers. De voorkeuren en zorgen van de deelnemende inwoners, experts, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden zijn meegewogen in de uitgangspunten en de selectie van zoekgebieden. De verslagen zijn [hier](#) te vinden.

Daarnaast is de deelregio, naar aanleiding van reacties van inwoners, organisaties en bedrijven, gestart met trajecten voor: zonnepanelen op daken, zonneparken bij de op-/afritten van de A7 en zon op parkeerterreinen. Participatie gaat daar een belangrijke rol in krijgen of heeft het al. Er is een inventarisatie geweest en een participatief haalbaarheidsonderzoek in uitvoering voor zon op parkeerterreinen en grote daken. Ook zijn de kopgemeenten een onderzoek gestart naar de ruimtelijke inpassing van microturbines. De gemeente Hollands Kroon biedt op dit moment geen ruimte voor het plaatsen van dergelijke turbines.

De gemeente Hollands Kroon heeft gedurende het hele proces het participatieplatform denkmee.hollandskroon.nl ingezet. Hier worden inwoners op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Op een aantal momenten is iedereen uitgenodigd om een reactie op de plannen te geven en om ideeën in te brengen. Onder andere door middel van een enquête en via gerichte vragen over vier thema's, namelijk

zonnepanelen op gebouwen, langs infrastructuur, op water en op grond. De resultaten zijn door de gemeenteraad meegewogen in de oordeelsvorming over de concept-RES. Daarnaast zijn in Hollands Kroon lokale ateliers gehouden.

Voor Hollands Kroon betekent dit dat zoekgebieden voor zon op agrarische gronden niet verder worden uitgewerkt in de RES 1.0. Ook wordt het IJsselmeer aan 'onze kant' vrijgehouden van windturbines en van zonne-energie op het oppervlaktewater van het IJsselmeer. De optie voor zon op eilanden wordt verder verkend in combinatie met het project [Wieringerhoek](#).

Participatie

In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is een uitgebreide beschrijving van het doorlopen participatieproces opgenomen. Participatie stopt niet maar blijft doorlopen richting de RES 2.0 én op (lokaal) projectniveau. Het is aan initiatiefnemers van projecten om onder regie van de gemeente samen met belanghebbenden de zoekgebieden verder uit te werken. Lokale participatie is daarin een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen, en sluit aan op wat overheden voor participatie regelen (in de geest van de Omgevingswet).

De ambitie van de RES Noord-Holland Noord

Het proces van de RES 1.0 NHN heeft geresulteerd in de 45 zoekgebieden voor zonne- en/of windenergie zoals deze zijn opgenomen op de kaart van de RES 1.0:

De zoekgebieden tellen op tot	1,50 TWh
Bestaande opwek in de regio is	2,08 TWh
De ambitie van Noord-Holland Noord komt daarmee op	3,6 TWh

Wieringerhoek

Daarnaast zijn er kansen op het IJsselmeer. Westfriesland, de Kop en de provincie dagen het Rijk uit om samen het plan Duurzaam Leefbaar te realiseren, waarbij natuurontwikkeling met zonne-atollen wordt gecombineerd in de Wieringerhoek van het IJsselmeer. De opbrengst van deze locatie komt dan boven op de gestelde ambitie van de regio Noord-Holland Noord. Omdat dit initiatief stapje voor stapje moet worden uitgewerkt en er nog veel onzekerheden zijn, vindt de regio het te voortvarend om de potentiële opbrengst van (voorzichtig ingeschat op 1,1 TWh) toe te voegen aan de ambitie voor 2030.

Eigen ambitie

De gemeenten, de deelregio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland en Westfriesland, de provincie en het waterschap hebben elk eigen doelstellingen voor klimaatneutraliteit. De RES helpt om deze eigen doelstellingen te realiseren. Begin 2020 heeft de regio Noordkop het Regioakkoord De Kop Groeit! gesloten. Dit vormt de basis voor de verdere samenwerking. De lijn en keuzen uit het Regioakkoord werken door in het Ruimtelijk-Economisch Toekomstperspectief 2040 dat de Kop op dit moment opstelt. Daaraan is de nieuwe samenwerkingsagenda 2022-2027 gekoppeld, met onder andere aandacht voor duurzaamheid.

Begin 2021 heeft de gemeenteraad het programma Duurzaamheid inclusief visie en ambitie op het gebied van de energietransitie vastgesteld. Onze stip op de horizon is dat Hollands Kroon in 2050 klimaatneutraal is. We willen een klimaat neutrale energie- en warmtevoorziening. De energievraag van huishoudens, bedrijven en instellingen wordt duurzaam opgewekt. Dat gebeurt zoveel als mogelijk binnen de regio. De energietransitie vraagt betrokkenheid en verantwoordelijkheid van iedereen. Alleen samen kunnen wij deze ambitie waarmaken. We gaan voor een duurzame energievoorziening die betrouwbaar én veilig is. De warmtetransitie moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar blijven. Huishoudens en bedrijven moeten de kosten kunnen dragen. De lasten worden op een rechtvaardige wijze verdeeld. De energietransitie krijgt vorm met aandacht voor het landschap en met begrip voor de overlast die veel inwoners nu al ervaren. Om die reden kiest de gemeente Hollands Kroon ervoor om volledig in te zetten op zon op dak en wordt agrarische grond buiten beschouwing gehouden waar het gaat om zonneparken.

Geen blauwdruk maar dynamisch document

Het RES-proces is dynamisch. De RES 1.0 geeft een tussenstand weer: het is een momentopname. In de [online RES-viewer](#) wordt de actuele stand van de zoekgebieden bijgehouden. In de verdere uitwerking van de zoekgebieden wordt gezocht naar de meest optimale oplossingen, gezien vanuit draagvlak, ruimtelijke inpassing, relatie met andere opgaven en systeemefficiëntie. Hierdoor kunnen zoekgebieden worden aangepast, afvallen of worden toegevoegd. Als zoekgebieden afvallen of kleiner worden, dan blijft de ambitie van de regio voor de op te wekken hoeveelheid duurzame energie in stand. Naast de zoekgebieden in de RES, kunnen bottom-up nieuwe ideeën en initiatieven ontstaan om hernieuwbare energie op te wekken. Het is belangrijk om op dat moment ook dergelijke initiatieven te onderzoeken en de mogelijkheden en onmogelijkheden te verkennen. Initiatiefnemers doen daarvoor een eerste verkenning naar de haalbaarheid (onder andere naar draagvlak, netinfrastructuur, ecologie en goede ruimtelijke inpassing). Nieuwe initiatieven worden (los van besluitvorming over de RES) voorgelegd aan raad of college. Na vaststelling worden ze meegeteld in de RES 2.0. Ook nieuwe technieken of innovaties kunnen een rol gaan spelen. Daarom wordt de RES iedere twee jaar geactualiseerd.

Analyses en samenwerkingen

Naast de RES 1.0 zijn er producten en analyses gemaakt en samenwerkingen ontstaan die gaan helpen om de zoekgebieden verder uit te werken en de RES tot uitvoering te brengen:

- Liander heeft een netimpactanalyse uitgevoerd voor de concept-RES en de RES 1.0.
- Er wordt een online 'storymap' ingericht waarin alle processtappen en achterliggende documenten op een heldere en voor iedereen toegankelijke manier wordt gepresenteerd.
- Er is een openbare [online RES-viewer](#) ingericht waarop de actuele situatie van de zoekgebieden kan worden bekeken. Elk zoekgebied in de RES-viewer heeft een 'gebiedspaspoort'. (zie 2.1)
- Rondom specifieke onderwerpen zijn thematafels georganiseerd. Uit de verschillende thematafels zijn aanbevelingen en handreikingen voortgekomen;
- Er zijn samenwerkingsverbanden ontstaan tussen betrokken partijen die meedenken en meedoen, zoals de [Coalitie Duurzame Energie](#), de [Participatiecoalitie Noord-Holland](#), de samenwerking tussen NMF en het Economisch Forum (van Kaart naar Vaart), samenwerkingen op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt en concrete initiatieven van samenwerkende boeren.

Hoe verder na het raadsbesluit

Het raadsbesluit reikt voor wat betreft de kaarten alleen over het grondgebied van de gemeente. U neemt een besluit over de RES 1.0 en de doorwerking daarvan in het omgevingsbeleid. De netimpact-analyse, hoofdstuk 8 en de katernen geven achtergrondinformatie. Hierover vindt geen besluitvorming plaats.

Besluiten over zoekgebieden worden meegenomen in de verdere uitwerking van zoekgebieden, in de kaart van de [RES-viewer](#) verwerkt en ook in het gebiedspaspoort van het betreffende zoekgebied (gebiedspaspoorten zijn in te zien in de RES-viewer).

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken worden, met inachtneming van de mogelijk door u ingediende en aangenomen moties en/of amendementen, door het college uitgewerkt en vastgesteld in de uitvoeringsinstrumenten van het gemeentelijk omgevingsbeleid. Zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning(en). Er wordt toegewerkt naar haalbare projecten met draagvlak en vergunningverlening in 2025.

Bij de uitwerking van de RES in de uitvoeringsinstrumenten van het omgevingsbeleid, vindt de integrale afweging plaats van alle ruimtelijke opgaven. Er is in het RES-proces veel voorwerk gedaan, wat helpt bij het maken van integrale afwegingen in het omgevingsbeleid. Een voorbeeld hiervan is het advies van de Commissie m.e.r. (zie katern MER en milieueffecten).

Wijzigingen in het RES-document kunnen niet eerder dan in de RES 2.0 worden verwerkt. De RES 1.0 wordt op 9 juli 2021, samen met eventuele moties en amendementen in bijlage 4, aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving voor doorrekening. Daarnaast wordt er een plan gemaakt voor een regionaal uitvoeringsprogramma, waarvoor na de zomer van 2021 input bij u wordt opgehaald.

Kanttekeningen en risico's (incl. argumenten)

Juridische risico's

- Juridische status RES: De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen pas een juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten (het omgevingsbeleid). Er is daarom geen mogelijkheid tot beroep en bezwaar op de RES.
- MER-plicht: de RES is niet plan-mer-plichtig op grond van het Nederlandse recht. Er is nog geen jurisprudentie of de RES op grond van de Europese Strategische Milieu Beoordeling (SMB-Richtlijn) mer-plichting is. Daarom heeft de energieregio deelgenomen aan een landelijke pilot. En is op basis van de concept-RES NHN advies gevraagd aan de 'Commissie voor de MER', om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de vereisten van een plan-mer, zonder deze formeel te doen. In het katern 'MER en milieueffecten' wordt hier dieper op ingegaan.
- Verdrag van Aarhus: er is geen jurisprudentie voor wat betreft de inspraakverplichtingen voor de RES volgens van het Verdrag van Aarhus. In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is beschreven wanneer en op welke manier participatie is georganiseerd tijdens het RES-proces.

Kosten RES-proces

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHN is tot de RES 1.0 geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage. Het is de wens van de betrokken overheden om de regionale ondersteuningsstructuur voor de RES voort te zetten tot aan 2025. Hiervoor wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld en zo nodig wordt hierbij een dekkingsvoorstel opgenomen. De invulling hiervan is mede afhankelijk van een Rijksbijdrage voor het vervolgproces. Een besluit over een Rijksbijdrage is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht. Eind 2021 wordt een besluit genomen over het regionaal uitvoeringsprogramma. (Zie [hier](#) het bericht over kamerbrief over de continuering van de ondersteuning RES-proces).

Extra uitvoeringslasten gemeenten

Daarnaast is voor de uitvoering van het Klimaatakkoord uitvoeringsbudget nodig voor gemeenten, provincies en waterschappen. Dit is voor de komende drie jaar geraamd op 1,8 miljard euro. Dat adviseert de Raad voor het Openbaar Bestuur in het advies Van Parijs naar praktijk. De uitvoeringslasten voor gemeenten komen neer op circa € 600 miljoen per jaar. Een besluit hierover is net als het besluit over een Rijksbijdrage voor het RES-proces aan het nieuwe kabinet. (De link naar het ROB-advies vindt u [hier](#)).

Alternatieven (incl. argumenten)

N.v.t.

Financiële gevolgen

Kosten/opbrengsten	Geen kosten en geen opbrengsten.
Dekking binnen begroting	Programma: Cluster:
Geen dekking binnen begroting	Dekkingsvoorstel:
Fiscale gevolgen	
Toelichting:	

Communicatie

De [website](#) en [nieuwsbrief](#) van de energieregio NHN zijn het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, waaronder de [startnotitie](#), [fotodocumenten](#), [scenario's](#), [concept-RES](#) en de [reactienota](#).

De RES 1.0 NHN is na het collegebesluit op 21 april 2021 openbaar gemaakt en gepubliceerd op www.energieregionhn.nl. Ook is er op 21 april een brede (online) informatiebijeenkomst georganiseerd over de RES 1.0, voor eenieder die geïnteresseerd is. Daarvoor is via diverse communicatiekanalen (ook die van Hollands Kroon) gezamenlijke aandacht.

Uw raad blijft op de hoogte van het verdere proces via de volgende communicatiemiddelen:

- [Regionale raadsinformatiebijeenkomst](#) (20 mei 2021)
- Reflectiebijeenkomst RES NH (19 mei 2021)
- Raadsmemo's van het college
- [Nieuwsbrieven](#) van de RES en [onze gemeente](#)
- Ons platform denkmee.hollandskroon.nl

Bijlagen

1. Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord 1.0 staat vanaf 21 april op www.energieregionhn.nl.
Hier is (nu al) een groot aantal achtergronddocumenten te vinden;
2. <https://www.regionale-energiestrategie.nl/Nieuws/1890136.aspx>
3. [Adviesrapport van Parijs naar praktijk](#)